

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาปัญหาในการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยกำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จำนวน 238 คน จำแนกเป็น

- ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 76 คน
- ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 162 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เกรงซี และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 40) โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามสัดส่วนของขนาดโรงเรียนในแต่ละอำเภอ จากจำนวน 6 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 147 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดใหญ่ 47 คน และผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก 100 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอและกิ่งอำเภอ	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	โรงเรียน ขนาดใหญ่	โรงเรียน ขนาดเล็ก	โรงเรียน ขนาดใหญ่	โรงเรียน ขนาดเล็ก
1. อำเภอภูฉินารายณ์	21	44	13	27
2. อำเภอเขาวง	10	12	6	7
3. อำเภอคำม่วง	11	20	7	12
4. อำเภอนามน	6	17	4	11
5. อำเภอสมเด็จ	17	32	10	20
6. อำเภอห้วยผึ้ง	6	16	4	10
7. กิ่งอำเภอนาคู	5	21	3	13
รวม	76	162	47	100

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการสังเคราะห์แนวคิดการพัฒนาตนเองของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู และนักศึกษาที่มีผลงานทางวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล มีรายละเอียดแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับขนาดของโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) มีจำนวน 1 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับปัญหาในการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ ลิเคิร์ต (Likert Type) โดยกำหนดค่าไว้ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีจำนวนทั้งสิ้น 30 ข้อ จำแนกเป็นรายด้าน 7 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1	การศึกษาค้นคว้าและจัดทำผลงาน	จำนวน 4 ข้อ
ด้านที่ 2	การเข้ารับการอบรม	จำนวน 4 ข้อ
ด้านที่ 3	การศึกษาต่อ	จำนวน 7 ข้อ
ด้านที่ 4	การศึกษาคู่มือการปฏิบัติงาน	จำนวน 4 ข้อ
ด้านที่ 5	การศึกษาดูงาน	จำนวน 4 ข้อ
ด้านที่ 6	การร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการ	จำนวน 3 ข้อ
ด้านที่ 7	การแสวงหาข่าวสาร	จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกเป็นรายด้าน เป็นคำถามแบบปลายเปิด

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และคำถามแบบปลายเปิด มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและขอบเขตในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือแบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีของ ลิเคิร์ท และคำถามแบบปลายเปิด

2.3 สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย นำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องให้การเสนอแนะ และผู้วิจัยนำไปปรับปรุงแก้ไข

2.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเชื่อมั่น ประกอบด้วย

2.4.1 นายศีลธรรม โพนะทา กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านโนนค้อ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ตรวจสอบด้านเนื้อหา

2.4.2 นายสุริยัน พลดี กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนศรีภูหว่าเรืองเวทย์ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตรวจสอบด้านเนื้อหา

2.4.3 นายศักดิ์สิทธิ์ ฤทธิลัน กศ.ม. (การวัดผลทางการศึกษา) ตำแหน่ง อาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตรวจสอบด้านรูปแบบการวัดผล

2.5 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำนวน 20 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในการสื่อความหมาย และ ปัญหาในการตอบ นำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

2.6 นำผลที่ได้เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องให้การเสนอแนะ และผู้วิจัยนำไปปรับปรุงแก้ไข

2.7 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ พร้อมนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จัดทำหนังสือขอความร่วมมือและขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3
2. ผู้วิจัยนำหนังสือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ถึงผู้บริหารสถานศึกษาพร้อมกับแบบสอบถามส่งให้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3
3. ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากผู้บริหารสถานศึกษาคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับขนาดของโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับปัญหาในการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวม รายด้าน และรายข้อ และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็ก ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t - test กรณีกกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระแก่กัน (Independent)

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามแต่ละข้อ ดังนี้

ระดับปัญหามากที่สุด	มีค่าคะแนน 5
ระดับปัญหามาก	มีค่าคะแนน 4
ระดับปัญหาปานกลาง	มีค่าคะแนน 3
ระดับปัญหาน้อย	มีค่าคะแนน 2
ระดับปัญหาน้อยที่สุด	มีค่าคะแนน 1

เกณฑ์การแปลผลข้อมูล โดยนำค่าเฉลี่ยไปแปลผลกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 100) ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง	มีระดับปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	มีระดับปัญหาอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	มีระดับปัญหาอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	มีระดับปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของ ครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 96) ดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

k แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ

s_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 101-103) ได้แก่

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x แทน คะแนนแต่ละตัวที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง

n แทน จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน คือ t-test (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 112)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left(\frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2}\right)\left(\frac{n_1 + n_2}{n_1 n_2}\right)}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตเพื่อทราบ

ความมีนัยสำคัญ

\bar{X}_1, \bar{X}_2 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน
ขนาดใหญ่ และผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ตามลำดับ

s_1^2, s_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนขนาดใหญ่ และผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ตามลำดับ

n_1, n_2 แทน จำนวนสมาชิกกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนขนาดใหญ่ และผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ตามลำดับ